ան հեպտերէց, որոնք մեծել են Եվիլի ե- Ղազարի անուանով մեզ հասած պատմութիւնն մեջ նրանց երասոր ազգի-ության։

(Աշխատելը գալ անգամ։) Գ.Ր. ՅԵՐ-ՊՕՂՈՍԵԱՆ

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ԵՐԿՈՒ ՀՆՈՒԹԻՒՆ ՆՈՐ ՊԱՏԱՐԱՆՆԵՐ

Հունգարիոյ վերջին պաշտօնարանին անկումը՝ ազգային պաշտօնեայ մը — Ալբերտոս Լուքաչ՝ վաճառականութեան պաշտօնեայն — հինկաս, նոր անուանուած նախագահին ու իրեն մեջ եղած անձնական կարծեաց տարբերութեան պատճառաւ. բայց ընդհակառակն երկու հայազգի նոր պաշտօնեայ անուանեց Վեհափառ կայսրը՝ Հունգարական պաշտօնարանին համար։ Մէկն է Եռնեստինոս Դանիէլ՝ վաճառականութեան — միւսը՝ Լատիզլաւոս Լուքաչ՝ ելեւմտից պաշտօնեայ։

Անոնց համաձայն կենսագրութիւնները ցոյց առջեւ կը դնենք, յարմարագոյն ժամանակի մը թողլով՝ անոնց վրայ ընդարձակագոյն խօսիլը։

Ա. Եռնեստինոս Դանիէլեան

Վաճառականութեան պաշտօնեան ծնած՝ է Դորոնգալ գաւառին Էլէմեր քաղաքը 1843ին Մայիս 3ին, ու վարժական ընթացքն աւարտած ի Դեմշվար՝ իսկ իրաւունքն ի Պուտապէշդ։ 1865ին Դորոնգալ գաւառը զինք պատուոյ քարտուղար անուանեց։ Երեք տարի ետքը գաւառաբաժնի գատաւոր անուանուեցաւ, եւ երբ նոյն տարին փաստաբանութեան քննութիւնը բաւ, ատենական գատաւորի պաշտօն ընդունեցաւ։ — Պէկա Ս. Գէորգի վիճակն 1870ին զինք իրեն երեսփոխան ընտրեց։ Այս վիճակին մէջ մնաց ութ տարի։ Ասոր վրայ Մեծ-Պէչքերէքի մէջ զինք երեսփոխան ընտրեցին, իսկ 1884էն ի վեր պատգամաւոր եր Բանչովայի վիճակին։ Ինք յօրինեց ու կարգի բերաւ 1876ին Մեծ-Պէչքերէքի՝ Դիսա գետին կանոնաւորութեան ընկերութիւնը, եւ մասնակցեցաւ Դիսա վայրին ընկերութեան սկզբնաւորութիւնն, որուն կենդրոնական մասնաժողովին տարիներով անդամն է։ Սկէզ զատ՝ վերատեսուչ է ազգային ինայողութեան դրամատեղանին եւ վարչութեան անդամ՝ շատ մը համակրթական ու բարերարական ընկերութեանց։ Պատգամաւորաց սենեկին մէջ ելեւմտից մասնաժողովոյն անդամն էր։

Բ. Լատիզլաւոս Լուքաչեան

Ելեւմտից պաշտօնեայն ծնաւ ի Զոլոմնոս, 1850 մարտ 17ին։ Ուսումներն աւարտեց ի Գլուժ, ուր իրաւունք ալ սորվեցաւ։ Ասոր վրայ մեծագոյն ուսումնական ճանապարհորդութիւն մ'ըրաւ Եւրոպայի այլեւայլ կողմերը, եւ ստացած փորձառութիւններուն վրայ գրեց գիտնական համառօտ գրութիւններ։ 1874ին անուանուեցաւ իբրեւ արտաքոյ կարգի ուսուցիչ Ռասապ քաղաքի իրաւանց Ակադէմիային մէջ, սակայն այս պաշտօնէն հրաժարեցաւ երկու տարի ետքն՝ առողջութեանը պնասելուն։ — Հրապարակական ասպարէզը մտաւ 1878ին, երբ Հունգարական Իկէնի շրջանը զինք երեսփոխան ընտրեց։ Այս վիճակին պատգամաւորութիւնն ըրաւ մինչեւ 1887։ Պատգամաւորաց սենեկին ելեւմտից մասնաբաժնին տեղեկատու (referent) էր, մինչեւ որ Կոլոմանոս Դիսա՝ 1887ին տէրութեան ատենադպիր անուանուած Ալեքսանդր Վէքերլէի տեղը՝ զինքը խորհրդական ըրաւ ելեւմտից պաշտօնարանին մէջ։ — Ամէն մեծագոյն գործառնութեան, ինչպէս նաեւ տէրութեան առանին հաշուեկշռութեան (bilance) տեղը բերելուն մէջ մեծ դեր ունեցած է Լուքաչեան։ 1891ին հրաժարեցաւ ելեւմտից պաշտօնարանէն. այս առթիւ կայսրն իրեն Ս. Էմրոլոսի կարգին միջին խաչը պարգեւեց։ Լուքաչեան երեսփոխանաց սենեակը դարձաւ իբրեւ Ապրուստպանիայի պատգամաւոր։ Հոգին էր Լուքաչեան արժէդրամին փոխուելու գործառնութեան, որ առթիւ տէրութեան գանձին 21 միլիոն ֆլորին վատնեցաւ։ Տեղեկատու էր նաեւ շատ մը օրինագիր առաջարկութեանց։ 1893ին իբրեւ պետութեան քարտուղար նորէն մտաւ ելեւմտից պաշտօնարանը։ — Լատիզլաւոս Լուքաչեան գլխաւոր տեսուչն է բանական ընկերութեան մը, նախագահ Դրանսիլուանիոյ երաշխաւորութեան դրամատեղանին։ Ամուսինն է՝ ներքին գործոց պաշտօնարանին նախկին քարտուղար Գէորգ Լուքաչեանի դուստրը։

ՅՈՒՀ. ԱՆՏԻ

---

1 Մենք չենք անցնում այն հարցին թէ այդ երեք կարգի ցանկերից որը որ լրջանի է համապատասխան, ուրեմն եւ նրանց գրութեան ճիշդ ժամանակը որոշելու խնդրին։ Չենք կարում նոյնպէս այդ նպատակով յատկական ցանկերի աւագութեան կարգը, որովհետեւ այդ, իբրեւ մեր նպատակից դուրս մի խնդիր, մեզ շատ կը հեռացնէր գլխաւոր հարցից։